

MEHED, MAAD *ja* MERED

2. sari

6 16263030

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

Mehed, maad ja mered

Oma huvitava, värske ja valitud sisu tõttu leidis „**Mehed, maad ja mered**“ I sari lugejaskonnas elavat poolehoidu. Tänapäeval, mil Euroopa on paisatud hävitavasse sõjaheitlusse ja lühimadki reisud välismaadesse on muutunud peaaegu võimatuks, on vajadus sellesisulise kirjanduse järele eriti tungiv. On väga lohutav teada, et vähemalt raamatute abil võidakse tundma õppida võõraid maid ja rahvaid ning viibida paikades, mis on sootuks erinevad meie rahutust ümbrusest, alasid, milles loodus elab veel täielikus segamatuses ja õnnes.

See asjaolu oli kaaluvaks põhjuseks, et varemini ilmunud „**Mehed, maad ja mered**“ esimesele sarjale ilmub lisaks uus sari. Esimeses sarjas vaadeldi Aafrikat, Kesk-Aasiat, Austraaliat, Arktist ja Antarktist. Käesolevas sarjas on peamist rõhku pandud troopilistele aladele — Vaikse ookeani ning Sunda saartele ja Lõuna-Ameerikale. Ei ole seega liialdus öelda, et „**Mehed, maad ja mered**“ kaks sarja toovad lugejale koju kogu mitmepalgelise maailma.

„**Mehed, maad ja mered**“ II sarja toimetajateks on prof. **EDGAR KANT, HANS KAURI** ja **ALEKSANDER OHU**.

„**Mehed, maad ja mered**“ sarjad moodustavad haruldaselt põneva, kuid ühtlasi ülimal määral õpetliku lugemisvara. „**Mehed, maad ja mered**“ võimaldab igal lugejal kursis olla loodusteaduste uuemate saavutistega.

„**Mehed, maad ja mered**“ on kirjandus kõigile neile, kes tahavad paremini tunda maailma ning kes mõistavad tundmata kauguste võlu.

II SARI • 6 KÖIDET, KOKKU 2000 LEHEKÜLGE •

PT

TRU Raamatukogu

2-95

August Maasik

AUGUST MAASIK

JUTUSTUSED POLAARÖÖS

Eestlasest August Maasik'ust on juttu nii dr. Vilhjalmeeer Stefansson'i klassikalises raamatus „Sõbralik Arktis“ kui ka Hutchinson'i reisikirjelduses „Põhja pool härmatisest ümbritsetud päikest“. Ent täies ulatuses esineb ta seiklusrikka elu kirev pilt alles „Jutustustes polaaröös“, mis koosneb 25-st põnevast vestluspeatükist, jutustatud Maasik'u enda poolt Isobel Wylie Hutchinsonile. Kullakaevur ja karusnahkade kütt, laevnik ja kaupmees arktilistel meredel, Alaska pioneer, kerkib ta kuju maadeuurimise ajaloos esile dr. V. Stefansson'i organiseeritud Kanada arktilise ekspeditsiooni liikmena ja teise ohvitserina Kanada valitsuse laeval „Jääkaru“. Ta osutab pädeva merimehe omadusi, võtab osa retkest, mil sooritati pikim teekond üle ookeanijää, ületab Beaufort'i mere tundmatud jääd. Seda, mida Trader Horn troopilises Aafrikas, on August Maasik jäises Arktises.

ROSITA FORBES

KÕRVE SALADUS — KUFRA

„Kirjutatud on see raamat nii mitmel kummalisel viisil, nii mitmel erisugusel ajal — lõhnava salveipõõsa all päikese- loojangul, kui orjad olid püstitamas telke, või kõssitamas magamiskotis väga külmil ööl. Mõnikord, kui seiklus oli erutav, kritseldati märkmeid kaameli seljas barrakaani varjus. Kaks korda vähemalt lõpetati inimliku arvestuse kohaselt viimane peatükk — lootuses, et määrdinud vihikud leiavad kuidagi tee tagasi tsivilisatsiooni juurde, et teataks ekspeditsiooni saatusest viimse hetkeni.“

Nii kirjeldab autor selle raamatu saamislugu, mis käsitleb hädaohtlikku matka koos Ahmed Bey Hassaneiniga läbi Liibüa kõrve hästikaitstud ja valvatud Kufra oaasi. Autor annab esimese eurooplase näpse, haarava ja omapärase kirjelduse sellest seni ligipääsematust oasist ja lahendab sellega Sahara kõrve viimaseid suuremaid saladusi.

Kaljumägi_Sahas

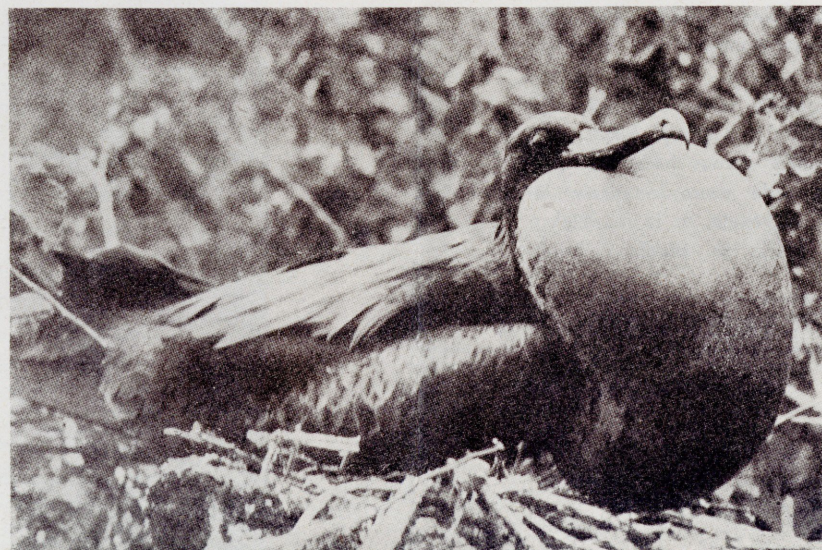
WILLIAM BEEBE

GALAPAGOS: MAAILMA LÕPP

Ainult uurija ja kirjanik, poeet ja teadlane võis kirjutada selle raamatu neist üksildastest ookeanisaartest. Ainult inimene peene loodusetunnetusega võis sellise kaasakiskuvusega edasi anda ja kirjeldada nende vulkaaniliste kaljusaarte elu — loomastikku ja taimestikku. Hiiglasialikud, merelõvid, kilpkonnad, pingviinid — kas see uinuv looduslik reservaat jääb ka edaspidi püsima? Kas punased ja lillad krabid loimavad veel kaua segamatult rannaliiva? Või on see tükike ürgset loodust kaugel ookeanis varsti eluruumiks inimesele asustusplaanide ja poliitikaga?

AVAR MAAILMAPILT ON SAANUD VÄLTIMATUKS VAJADUSEKS IGAÜHELE, KES EI TAHA ELADA LIHTSAMEELSE METSLASENA

Fregatt-lind pesal

ERIC NORDENSKJÖLD

BOLIIVIA INDIAANLASTE KESKEL

Valge inimese, eurooplase ilmumine ürgseile looduslikele maile on alati kaasa toonud teravaid mõjustusi ja vabadusekitsendusi pärismaalastele. Uute footimislade avastamine ja kasutusele võtmine on tähendanud pärismaalaste looduslike eluviiside kadu. Amazonase jõgikonnas laiuvad lõputud ürgmetsad ja nendes kasvavad loendamatud kummipuud, millest nõrguv vedelik annab kullaväärtuslikku ainet — kautšukit. Rõhutud ja kadumisele määratud indiaanlastest, keda tuuakse ohvriks valge inimese tööstuse kautšukiväljadele, kõneleb E. Nordenskjöldi raamat.

Ekspeditsioon roomikautodel Uarglas

G. M. HAARDT — L. AUDOUIN-DUBREUIL HELGE KAARSBERG / WILHELM VOLZ

ROOMIKAUTODEL LÄBI SAHARA

See on põnev ja peenetundeliselt kirjutatud jutustus tundmatu Sahara esimesest läbimisest firma Citroëni poolt ehitatud erilistel roomikautodel. Need õli ja bensiini õgivad koletised oleksid võinud olla Jules Verne'i või Wells'i fantaasia poolt leiutatud kummalisteks reisuvankriteks. Siin esinevad nad aga tõepäraste jõuvankritena, millel autorid — koos seiklushimulise ja jõulise leitnandi Etienne'iga, geograafia doktori Paul Castelnau'ga, kelle teadmised pole tapnud spordivaimu, ja maskot-koerakese Flossie'ga — teostasid läbi salapärase Sahara. Teekonna tohutu pikkus, maastiku raske iseloom ja kõikjal valitsev veepuudus märgivad kõige paremini selle retke teostajate saavutusi Aafrika suure probleemi lahendamisel — kiire ja kindla tee leidmisel läbi hiiglakõrve, läbi liiva, kruusatasandikkude, kaljukõrbede, üle mägede, läbi Hoggari hirmu ja õuduse, läbi Tanesrufti janumaa ning Sudaani rohtlate kuni Nigeri-äärse suurlinnani — Timbuktoni.

ELU JA SURM SUMATRA ÜRGMETSADES

Käesolevasse köitesse on paigutatud kaks teost: Helge Kaarsbergi „Sumatra linnades ja mägedes“ ja Wilhelm Volz'i „Rimba hämaruses“. Esimese teose autor pages noorena kodumaalt Sumatralle, salapärasele ekvaatorisaarele, mille pruuninahkseid elanikke ta on õppinud rohkem armastama kui „orang putih'i“ — valget meest. Südameverega on kirjutatud ta teose leheküljed, millega avaneb meile osake teisest maailmast, teissuguse kultuuri hingeelust. „Rimba hämaruses“ autori reisutee käib piki laialduvaid jõgesid, läbi troopiliste ürgmetsade, keset mõõtmatud ja tihedat *rimbat*. Siin kohtame malailasi, tiigreid, inimahve ja ürginimest *kubut*, kes elab metsavanglas keset pungavat elu ja hiilivat surma.

See pole geograafia, mida õpitakse, ega reisukirjeldus, mida loetakse ja käest pannakse, vaid tõeline elamus troopilise ürgmetsa hõngus, seda suurejoonelisem ja võimsam kultuurinimesele, et ta maalitakse kogemusrikka reisija ja teadlase poolt.

Õhed, maad ja mered

Il sari ilmub 6 köites, kokku umbes 2000 lehekülge. Peale selle 100 eritavalit kriitpaberil. Esimesed köited ilmuvad 1940. aasta maikuus. Terve sari viiakse lõpule hiljemalt 1940. aasta jõuluks.

**EELTELLIMINE SOODUSTATUD
HINDADEGA 25. APRILLINI 1940:**

KOHEMAKSTAVAS RAHAS KR. 18.—

OSAKAUPA TASUMISEL KR. 21.—

(Tellimise andmisel tuleb tasuda kr. 3.— ja iga köite kättesaamisel Kr. 3.—.) Kalingurköites maksab sari Kr. 5.40 ja raamatukoguköites Kr. 3.— enam. Üksikmüügil kujuneb sarja kuuluvate raamatute hinnaks brošeeritult Kr. 27.—.

EELTELLIMISTE VASTUVÕTMINE AVATUD

Tartu, Ülikooli 18, tel. 24-35

Tallinn, Kinga 6, tel. 411-92

Posti jooksev arve nr. 2055.

KIRJASTUS OSAÜHING „LOODUS“

Indiaani kalurid Titicaca järvel

1072—40.

Q/D. K. MATTISENI TÖÖK. TARTU

